

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 30.07.2020

Tulay Hatimoğulları Oruç

Adana Milletvekili

İngiliz yayın kuruluşu BBC'nin İngiltere'den ihraç edilen atıkları takip etmesi ile, bu atıkların Adana'da boş araziler ve yol kenarlarına atıldığı görüntüler kamuoyuna yansımıştı. Bunun ardından ortaya çıkan yeni görüntülerle İngiltere'den 'geri dönüşüm' için ithal edilen bu plastik atıkların arasından çıkan veya dönüşüm sonrası oluşan çöpler yakılarak Adana'da tarım alanları ve kıyıları tehdit ettiği belgelenmiştir.

Adana Çukurova ilçesinde Rüzgarlı Tepe mevkiinde, ithal edilen atıkların boş arazilere kamyonlarla taşınması ve toprakla karışması ile oluşan atık tepeleri; Adana'da yaşayan yurttaşlar tarafından defalarca şikayet edilmiştir.

Üretilen çöplerin sadece yüzde 9'u geri dönüştürülebilmektedir. Geri dönüştürülemeyen ve çoğunluğu ambalaj olan bu çöplerin yakılması, doğaya verdiği büyük zarar nedeni ile, istenmeyen bertaraf yöntemlerinden biridir. Buna rağmen, Avrupa ülkelerinden gemilere yükleyerek getirilen çöpler Adana'da olduğu gibi çoğu zaman yakılmaktadır. Terk edilen ve yakılan çöpler, tüm canlılar için ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Plastik, içinde büyük oranda kanser yapıcı kimyasal barındırmaktadır. Bu nedenle plastik atık ithalatının derhal yasaklanması, geri dönüşüm firmalarının iç piyasadaki çöpleri almaya zorlanmaları gerekmektedir ve geri dönüşüm firmalarının sıkı denetlenmesi sağlanmalıdır.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınızın firmaların kapasite üzerinde ithalat yapıp yapmadığı, ithal edilen atıkların geri dönüşüm süreçlerini takip ettiği denetimleriniz hangi sıklıkla yapılmaktadır? Adana'da bu denetimler en son ne zaman yapılmıştır?
2. Sorumsuz firmalarca yol kenarlarına ve boş arazilere atılan atıkların doğaya verdiği zararın önlenmesi için sıkı denetim mekanizmalarının kurulması için çalışmalarınız var mıdır?
3. Atıkların yakılmasını engelleyerek, doğaya ve insan sağlığına verilen zararların ortadan kaldırılmasını sağlamak üzere çalışmalarınız var mıdır?
4. Tüm dünyada artan plastik tüketimi nedeni ile atıklar yönetilemeyecek düzeye gelmiştir. Türkiye'de plastik atık yönetimi ile ilgili çalışmalar yapılmakta mıdır?
5. Adana'da Rüzgarlı Mevkinde oluşan atık tepelerine dair yurttaşlar tarafından yapılan şikayetler ve kamuoyuna yansıyan görüntüler Bakanlığınızca değerlendirilmiş midir? Buna neden olan firmalar cezalandırılmış mıdır? Konunun takibi yapılmakta mıdır?
6. Plastik kirliliği dünyada kaygı uyandıracak düzeye gelmiştir. Avrupa ülkelerinin yönetilemeyecek düzeye gelen bu "çöplerden kurtulma" sorumluluğunu üstlenmeyerek bizim gibi ülkelere ihraç etmesi tek taraflı bir çözümdür. Türkiye'deki olumsuz etkileri düşünüldüğünde, Bakanlığınız plastik atık ithalatının yasaklanması yönünde adımlar atacaktır mıdır?
7. 2019 yılında tonuna ortalama 160 dolar verilerek sadece İngiltere'den yılda 160 bin ton plastik alınmış, yaklaşık 26 Milyon Dolar para ödenmiştir. Bu bütçenin Türkiye'deki plastik çöplerin toplanmasına yatırılmasını sağlamak üzere çalışmalarınız olacak mıdır?
8. Yönetmelikte ithal çöp toplam kapasiteleri yüzde 80 ile sınırlı olan firmalar bu kotayı sonuna kadar kullanmakta. Dolayısı ile Türkiye'den çöp alınmamakta, bu nedenle büyük oranda geri dönüşüm sağlanmamaktadır. Döviz girdisi nedeni ile ülkedeki atıkların geri dönüşümü gözden çıkarılmaktadır. Bu yaklaşımı ortadan kaldırmak üzere Bakanlığınızca adım atılması planlanmakta mıdır?